

«Οί πολιτικοί φταΐνε γιά ὅλα στὴν Ἑλλάδα καί τὴν Τουρκία»

ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ ΣΤΟ ΚΟΓΚΡΕΣΣΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 28 Φεβρουαρίου. Τού ἀνταποκριτὴ μας.— Οἱ πολιτικοί, στὴν Ἑλλάδα καί τὴν Τουρκία, δημιουργοῦν τὰ προβλήματα μὲ τοὺς Ἀμερικανούς, ἐνῶ οἱ στρατιωτικοί, μὲ τοὺς ὁποίους πάντοτε οἱ Ἀμερικανοὶ εἶχαν θαυμασιές σχέσεις», καταλαβαίνουν ὅτι ὁ «κίνδυνος» δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴ μία ἢ τὴν ἄλλη χώρα. Παίρνουν ὅμως ἑαταγὰς ἀπὸ τοὺς πολιτικούς καί «τότε εἶναι πού ἔχουμε προβλήματα».

Αὐτὰ ἐδήλωσε καί περισσότερο ἀφῆσε νὰ ἐννοηθοῦν ὁ Ἀμερικανὸς στρατηγὸς τῆς Ἀεροπορίας Ρίτσαρντ Μπόουεν, διευθυντῆς τοῦ Γραφείου Εὐρωπαϊκῶν Ὑποθέσεων καὶ ΝΑΤΟ τοῦ Πενταγώνου, καταθέτοντας στὴν Ὑποεπιτροπὴ Εὐρώπης καί Μέσης Ἀνατολῆς τῆς Βουλῆς, σήμερα τὸ πρωί.

Ἡ Ὑποεπιτροπὴ, ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ βουλευτῆ Χάμιλτον, ἀρχισε νὰ ἐξετάζει τὸ θέμα τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας πρὸς τὴν Ἑλλάδα, Τουρκία καί Κύπρο. Ἡ συζήτηση θὰ συνεχισθεῖ καί αὐριο Πέμπτη. Ὁ σύμβουλος τοῦ Στέιτ Ντηπάρτμεντ κ. Νίμιτς ἔδωσε τὰ σχετικά στοιχεία καὶ στὴ διάρκεια ἐρωτήσεων ἀπὸ βουλευτὲς ἀπάντησαν οἱ εἰδικοί στρατηγὸς Μπόουεν, ἐκ μέρους τοῦ Πενταγώνου, Ἐλῶν, τῶν οικονομικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Στέιτ Ντηπάρτμεντ, καὶ Χουήλερ, τοῦ προγράμματος βοήθειας.

Στὴ διάρκεια τῆς καταθέσεως τοῦ

κ. Νίμιτς, ὁ πρόεδρος τῆς Ὑποεπιτροπῆς κ. Χάμιλτον ἀποκάλυψε, ὅτι ἡ κυβέρνησις Κάρτερ, εὐθύς μόλις ἐγκριθεῖ ἡ βοήθεια γιὰ Ἑλλάδα καί Τουρκία, ἐτοιμάζεται νὰ ζητήσει ἀπὸ τὸ Κογκρέσσο ἀσυμπληρωματικὴ βοήθεια γιὰ τὴν Τουρκία, τὸ ὅσο τῆς ὁποίας ἀκόμα δὲν ἔχει προσδιορισθεῖ, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ εἶναι μεγάλο.

Μεταξὺ τοῦ βουλευτῆ Γουήν, πού ρώτησε γιὰ τὴν ἀμερικανικὴν βάσιν στὴν Τουρκία, καί τοῦ στρατηγοῦ Μπόουεν, διεξήχθη ὁ παρακάτω ἀποκαλυπτικὸς διάλογος:

ΓΟΥΗΝ: Ἐχουμε καλὲς σχέσεις μετὰ τοὺς στρατιωτικούς (τῆς Τουρκίας);

ΜΠΟΟΥΕΝ: Ναί, πάντοτε εἶχαμε καί ἔχουμε καλὲς σχέσεις ἐργασίες μὲ...

ΓΟΥΗΝ: Ἐ, ὄχι καί ὅταν μᾶς ζήτησαν νὰ ἐγκαταλείψουμε τὴς βάσεις μας.

ΜΠΟΟΥΕΝ: Καλὰ, αὐτὰ ἦταν κατὰ τὸ πολιτικόν.

ΓΟΥΗΝ: Τὸ ἀντιλαμβάνομαι. Τώρα ὅμως τὰ πράγματα βελτιώθηκαν,

ΜΠΟΟΥΕΝ: Στρατιωτικὸς πρὸς στρατιωτικούς, τὸ ἴδιο μὲ τοὺς Τούρκους καί τοὺς Ἕλληνες, στρατιωτικὸς πρὸς στρατιωτικούς, ὅταν οἱ πολιτικοὶ παράγοντες τεθοῦν στὸ περιθώριον, πάντοτε εἶχαμε θαυμασιὰς σχέσεις καί νομίζω ὅτι ἡ στρατιωτικὴ πλευρὰ, πραγματικά, καταλαβαίνει πού βρίσκεται ὁ κίνδυνος, περισσότερο παρὰ οἱ ἰδιῶτες στὴν

πολιτικὴ πλευρὰ. Αὐτὸ, λοιπόν, σὲ βοηθᾷ ὅταν συζητᾷς στρατιωτικὸς πρὸς στρατιωτικόν. Ἐννοεῖται ὅτι παίρνουν τὴς διαταγὰς τοὺς (ἀπὸ πολιτικούς) καί τότε εἶναι πού ἔχετε προβλήματα.

Ἡ συζήτηση, ἡ ὁποία θὰ συνεχισθεῖ καί αὐριο, δὲν παρουσίασε κανένα ἄλλο ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον. Ἦταν ὅμως χαρακτηριστικὴ καί ἐκδηλῆ ἡ ἀπογοήτευσή τῶν περισσοτέρων μελῶν τῆς Ὑποεπιτροπῆς γιατί δὲν σημειώθηκε ἡ παραμικρὴ πρόοδος στὸ κυπριακὸ μετὰ τὴν ἄρση τοῦ «ἐμπάργκο», ὅπως δεδαιώνει πέρσι ἡ ἀμερικανικὴ κυβέρνησις.

Οἱ κυβερνητικοὶ ἐκπρόσωποι κατέβαλαν προσπάθειες γιὰ νὰ ὡραιοποιήσουν τὴν τουρκικὴν στάση τόσο τοῦ Κυπριακοῦ ὅσο καί στὸ θέμα τῆς ἐπανάδοῦ τῆς Ἑλλάδος στὸ στρατιωτικὸ σκέλος τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. καὶ ἐπαυλειώθησαν βεβαίως ὅτι ἡ Τουρκία «ἐνεργεῖ μὲ καλὴ πίστη».

Ὅταν ὁ βουλευτὴς κ. Ρόζενθาล ζήτησε νὰ τοῦ κατονομάσουν μία, ἔστω, περίπτωσι, ὁ κ. Νίμιτς ἀναγκάσθηκε νὰ περιορισθεῖ στὸ ὅτι «οἱ Τούρκοι ὄνοιζαν πέντε βάσεις» (Σημ. «Βῆματος»: στὴν πραγματικότητά μόνον τέσσερις). Ὁ ἴδιος ὁ κ. Νίμιτς βεβαίως ἐπίσης ὅτι ἡ Τουρκία δὲν πρόβαλε βέτο γιὰ τὴν παρὰχώρησιν στὴν Ἑλλάδα εἰδικῶν ὁρῶν ἐπανάδοῦ στὸ Ν.Α.Τ.Ο. καὶ δήλωσε ὅτι ἡ ἐπανάδοσις καθυστερεῖ γιὰ τεχνικούς λόγους.

ΣΤ. ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ

Λειτουργούν άπρόσκοπτα οί βάσεις των 'Ηνωμ. Πολιτειών στην 'Ελλάδα

ΟΠΩΣ ΔΗΛΩΣΕ Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΒΕΣΤ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 1 Μαρτίου, του άνταποκριτή μας. — 'Η κυβερνητική αλλαγή που σημειώθηκε στην Περσία, σέ συνδυασμό με την κυβερνητική αλλαγή που ένωρίτερα σημειώθηκε στο 'Αφγανιστάν, άδότησε σέ μεγαλύτερη αστάθεια σέ όλόκληρη την περιοχή της 'Ανατολικής Μεσογείου και αυτή ή γεωπολιτική μεταβολή προσδίδει αύξημένη σπουδαιότητα στο ρόλο της Τουρκίας και της 'Ελλάδας στή Βορειοατλαντική Συμμαχία. Σημαίνει επίσης ότι οί 'Ηνωμένες Πολιτείες έχουν περισσότερα κίνητρα γιά νά δοθίσουν και τίς δύο χώρες στην προσπάθειά τους νά διατηρήσουν ισχυρό, ρωμαλέο και φιλοδοτικό δημοκρατικό σύστημα», δήλωσε ό ύφυπουργός 'Εξωτερικών γιά τά ζητήματα της Εύρώπης κ. Τζόρτζ Βέστ, καταθέτοντας σήμερα τό πρώι στην 'Επιτροπή 'Εξωτερικών της Γερουσίας επί του θέματος της αμερικανικής βοήθειας στην 'Ελλάδα, Τουρκία και Κύπρο.

Ο κ. Βέστ θεωρεί επίσης ότι μετά τη μεταβολή στην Περσία, ή άρση του έμπάργκο άποτελεί τή δεύτερη σέ σημασία μεγάλη εξέλιξη που σημειώθηκε στην περιοχή τόν περασμένο χρόνο γιαντί, όπως παρατήρησε, παρέχει στίς 'Ηνωμένες Πολιτείες τή δυνατότητα ενά ακολουθήσουν μία π ό άμερόληπτη πολιτική έναντι της 'Ελλάδας και της Τουρκίας. Καί αυτό, τόνισε, παρέχει καλύτερη βάση γιά τίς δελτιωμένες σχέσεις των 'Ηνωμένων Πολιτειών με τούς δύο συμμάχους τους στην περιοχή».

Η συζήτηση, χαμηλότονη και σύντομη, δέν παρουσίασε κανένα ιδιαίτερο ένδιαφέρον, πρόσφερε όμως την εύκαιρία στόν κ. Βέστ, τόν άνώτερο μέχρι τή στιγμή κυβερνητικό αξιωματικό που άσχολήθηκε δημόσια με τά προβλήματα της 'Ανατολικής Μεσογείου, νά δώσει με την προετοιμασμένη κατάθεσή του την πιό πλήρη,

συνθετική και υπεύθυνη έκτιμηση της αμερικανικής πολιτικής γιά την περιοχή και νά διαγράψει τό ρόλο που δίνουν οί 'Ηνωμένες Πολιτείες στην 'Ελλάδα και την Τουρκία, καθώς και τά κίνητρα της αμερικανικής πολιτικής υπό τό φώς των προσφάτων εξελίξεων στην εύρύτερη περιοχή της έν-γύς 'Ανατολής και Κεντρικής 'Ασίας. 'Υπ' αυτό τό πρίσμα, ή κατάθεση του κ. Βέστ, που άποτελούσε και άνασκόπηση των σχέσεων της Ουάσιγκτον με την 'Αθήνα, 'Αγκυρα και Λευκωσία, είναι άξιοπροσεκτική και όρισμένα σημεία της καταθέσεώς του πολύ ένδιαφέροντα.

Ειδικότερα γιά τίς σχέσεις των 'Ηνωμένων Πολιτειών με την 'Ελλάδα, ό κ. Βέστ παρατήρησε ότι αυτές 'συνεχίζουν νά δελτιώνονται σταθερά. Χαρακτηρίζονται, είπε, άπό ώριμότητα και έναν συνεχιζόμενο θετικό διάλογο. 'Υποστηρίζουμε σταθερά την ελληνική δημοκρατία και την ισχυροποίηση των δεσμών της 'Ελλάδας με τή Δύση».

Ο 'Αμερικανός ύφυπουργός χαρακτήρισε τίς συνομιλίες του πρωθυπουργού κ. Καραμανλή με τόν πρόεδρο Κάρτερ τόν περασμένο Μάιο στην Ουάσιγκτον σάν «τίς πιό σημαντικές διαβουλεύσεις». Καί συνέχισε: «Οί 'Ελληνες ήγέτες έκτιμούν τίς προσπάθειές μας νά διευκολύνουμε την έπιστροφή των ένόπλων δυνάμεών τους στην ένιαία στρατιωτική διάρθρωση του ΝΑΤΟ. 'Η ελληνική κυβέρνηση χαίρειται και ένθάρρυνε τίς προσπάθειές μας νά δοθίσουμε στην έπίτευξη μιάς δικαίας λύσεως στο Κυπριακό. Συνεχίζουμε νά δοηδοούμε τίς άναπτυγμένες και θετικές άμυντικές σχέσεις με την 'Ελλάδα. Οί βάσεις μας στην 'Ελλάδα συνεχίζουν νά λειτουργούν με την πλήρη συνεργασία των ελληνικών άρχών, τά πλοία του όου Στόλου έπισκέπτονται τακτικά τούς ελληνι-

κούς λιμένες και είχαμε άνταλλαγές έπισκέψεων άνωτάτων στρατιωτικών. 'Υπογράφηκε επίσης συμφωνία μεταξύ του 'Ιδρύματος Φυσικών 'Επιστημών και της 'Επιτροπής πυρηνικών ζητημάτων των 'Ηνωμένων Πολιτειών με τούς αντίστοιχους ελληνικούς όργανισμούς και με αίτηση της ελληνικής κυβερνήσεως εξετάζουμε τώρα τή δυνατότητα διαπραγματεύσεως μιάς συμφωνίας που θά συντονίζει και θά επεκτείνει αυτό τόν τύπο της συνεργασίας».

Ο κ. Βέστ άναφέρθηκε και στην επανένταξη της 'Ελλάδας στο ΝΑΤΟ: «Σάν μέλος της 'Ατλαντικής Συμμαχίας οί 'Ηνωμένες Πολιτείες πήραν ένεργό μέρος στίς προσπάθειες νά διαρρυθμιστεί ή επανένταξη των ελληνικών στρατιωτικών δυνάμεων στο ΝΑΤΟ πάνω σέ βάση ικανοποιητική γιά την 'Ελλάδα και τή Συμμαχία». Καί διευκρίνισε, άναφορικά με τή βοήθεια των 160 εκ. δολλαρίων που δίδεται στην 'Ελλάδα, ότι αυτή άποτελεί ένδειξη της αμερικανικής ύποστηρίξεως πρός τή δημοκρατική 'Ελλάδα και καθορίστηκε με στόχο την ισχυροποίηση της νότιας πτέρυγας του ΝΑΤΟ σέ μία εποχή που ή περιοχή συγκεντρώνει την ιδιαίτερη προσοχή μας».

Σέ ό,τι άφορά την Κύπρο, ό 'Αμερικανός ύφυπουργός άναφέρθηκε άναλυτικά στην προσπάθεια των 'Ηνωμένων Πολιτειών «γιά προώθηση μιάς δικαίας και διαρκούς διευθετήσεως που θά έπιτρέψει σέ όλους τούς Κυπρίους νά ζήσουν σέ ειρήνη και ασφάλεια και άρμονικά ό ένας με τόν άλλον. 'Ο κ. Βέστ εξέφρασε τή λύπη του γιαντί δέν έχει άρχίσει ό ένδοκινοτικός διάλογος. «Οί λόγοι γιά τό συνεχιζόμενο άδιέξοδο είναι πολλοί, είπε. Κανένας δέν είναι έντελώς άνεπιληπτος, κανένας δέν είναι έντελώς υπεύθυνος».

Ο κ. Βέστ άναφέρθηκε λεπτομε-

ρειακά στίς αμερικανικές ύποδείξεις γιά επανάληψη των συνομιλιών και στή σχετική πρωτοβουλία του κ. Βαλντχάιμ, εξέφρασε τή λύπη του γιαντί, όπως είπε, ή διαρροή στόν Τύπο των αμερικανικών ύποδείξεων σχεδόν ταυτόχρονα με την ύποβολή τους και ή μεγάλη δημοσιότητα που δόθηκε, περιόρισε τά περιθώρια της διπλωματικής δραστηριότητας». Ο κ. Βέστ δήλωσε ότι δέν είναι δυνατό νά γίνει αυτή τή στιγμή καμιά πρόδλεψη, γιαντί και οί δύο πλευρές στην Κύπρο δείχνουν την ίδια έλλειψη εύελξιας.

Όλόκληρο σχεδόν τό μέρος της καταθέσεως του κ. Βέστ γιά την Τουρκία ήταν άφιερωμένο στην οικονομική κατάσταση της χώρας και επανειλημμένα χαρακτήρισε την κατάσταση αυτή σάν «τό πιό σημαντικό οικονομικό πρόβλημα της 'Ατλαντικής Συμμαχίας». Φυσικά ώραιοποίησε, κατά τό σύνθησε, την πολιτική της 'Αγκυρας στο Κυπριακό τονίζοντας ότι «ή τουρκική κυβέρνηση έδωσε διαβεβαιώσεις της έπιθυμίας της γιά δίκαιη και διαρκή λύση του Κυπριακού».

Η συζήτηση γιά τή βοήθεια συνεχίστηκε σήμερα στην 'Υποεπιτροπή Εύρώπης της Βουλής, όπου κατέδωσε ό κ. Εύγένιος Ρωσσίδης και, ύπέρ των τουρκικών άπόψεων, ό κ. Σολάτζ. Ο κ. Ρωσσίδης τόνισε ότι ή άρση του έμπάργκο δέν έφερε τό άπο-έλεσμα που προ-ξοφλούσε ή αμερικανική κυβέρνηση, ύπογράμμισε ότι ή έκθεση Κάρτερ γιά την Κύπρο περιέχει έ/αρκίβειες γιαντί δέν σημειώθηκε καμιά ούσιαστική πρόοδος και άπαντώντας σέ σχετική έρώτηση παρατήρησε ότι, σύμφωνα με δηλώση του κ. 'Ετζεβίτ, γιά την Τουρκία ή 'Ελλάδα άποτελεί «άμεσο κίνδυνο».

ΣΤ. ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ